

Sygn. akt I ACa 1232/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Elżbieta Uznańska
Sędziowie:	SSA Andrzej Szewczyk SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy ze skargi: **Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.**

przeciwko **(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą**

w W.

o uchylenie wyroku Sądu Polubownego

na skutek apelacji **Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.**

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 24 czerwca 2013 r. sygn. akt IX GC 230/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą

w W. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt : I ACa 1232/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 stycznia 2013r Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie w sprawie z powództwa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w W. przeciwko Bankowi (...) SA w K. o zapłatę kwoty 9 571 193, 20 zł :

- zasądził od (...) SA na rzecz powódki kwotę 4 550 000 złotych z ustawowymi odsetkami [pkt I] ,

- przyznał na jej rzecz od przeciwnika procesowego kwoty 2000 złotych tytułem zwrotu opłaty rejestracyjnej oraz 69 670 złotych , tytułem zwrotu części poniesionej przez nią opłaty arbitrażowej [pkt II i III]

- w pozostałym zakresie żądanie oddalił [pkt IV] i zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego.[pkt V sentencji rozstrzygnięcia]

Bank (...) SA w K. wniósł od tego wyroku skargę o jego uchylenie , obejmując nią punkty I, II III i IV orzeczenia Sądu Polubownego.

Skarga została oparta na zarzutach opartych na zarzutach naruszenia następujących norm :

a/ art. 1206 §2 pkt 2 kpc wobec sprzeczności orzeczenia z dnia 11 stycznia 2013r z podstawowymi zasadami porządku prawnego obowiązującego w Rzeczpospolitej Polskiej jako konsekwencji wydania go w warunkach naruszenia autonomii podmiotów stosunków cywilnoprawnych , zasady ochrony tajemnicy bankowej oraz tej zgodnie z którą nie jest dopuszczalne kształtowanie zobowiązań o wieczystym charakterze , jak też wobec uznania roszczenia (...)za zasadne w warunkach skutecznego podniesienia przez Bank zarzutu jego przedawnienia oraz prekluzji.

Motywuując ten zarzut skarżąca wskazywała , że orzeczenie objęte skargą zobowiązuje ja do spełnienia świadczenia z tytułu prowizji na rzecz spółki (...) - byłej agentki mimo , że umowa wiążąca strony została przez Bank skutecznie wypowiedziana , a świadczenie dochodzone pozwem obejmowało okres po rozwiązaniu umowy.

Obowiązek ten został przez Sąd Polubowny kwestionowanym wyrokiem nałożony mimo , iż w związku z zakończeniem współpracy stron i utraty wobec tego przez przeciwniczkę skargi prawa do prowizji Bank , przed wszczęciem postępowania arbitrażowego , zapłacił dobrowolnie na rzecz byłej kontrahentki kwotę 6. 350 000 złotych z tytułu świadczenia wyrównawczego , co nie zostało wzięte pod rozwagę przy podejmowaniu kwestionowanego orzeczenia.

Obciążenie skarżącego kwotą ustaloną w wyroku nastąpiło mimo , że wcześniej spółka (...) zrzekła się tego świadczenia, którego później dochodziła w sporze przed Sadem Polubownym , a opierało się ono pośrednio na innym roszczeniu , które wygasło na skutek upływu terminu prekluzyjnego , wykluczając tym samym możliwość uznania , że pretensja (...)wobec skarżącego jest jakimkolwiek zakresie usprawiedliwiona.

b/ art. 1206 §1 pkt 4 kpc wobec wydania orzeczenia w warunkach nie zachowania podstawowych zasad postępowania przed Sądem Polubownym o czym zdaniem skarżącego świadczyły :

- naruszenie zasady rozkładu ciężaru dowodzenia i przerzucenie przez Sąd na Bank obowiązku wykazywania wysokości świadczenia dochodzonego przez przeciwniczkę procesową ,

- naruszenie zasady rozstrzygania sporu na podstawie norm prawa materialnego i sięgnięcie przez Sąd , mimo braku upoważnienia pochodzącego od stron , przy orzekaniu do zasad słuszności ,

- wydanie orzeczenia przy przyjęciu negatywnych dla Banku konsekwencji z jego odmowy przedłożenia dokumentacji na podstawie której możliwym było wyliczenie świadczenia dochodzonego przez spółkę (...) , mimo , iż formalnie Bank nigdy nie został do jej przedłożenia wezwany , a o opisanych negatywnych dla siebie konsekwencjach dowiedział się dopiero z pisemnych motywów objętego skargą orzeczenia . Jego zdaniem ustalenie wysokości świadczenia powinno być oparte na opinii biegłego , a konsekwencje zastosowane przez Sąd Polubowny wobec skarżącego mogłyby się do niego odnosić wówczas , gdyby ten dopiero na etapie przygotowywania opracowania eksperckiego odmówił przedłożenia wymaganych w tym celu dokumentów. Zwrócił także uwagę na to , że spółka (...) domagając się by Bank dokumenty te przedłożył nie uwzględniła , że wcześniej nie skorzystała z możliwości wystąpienia przeciwko byłej kontrahentce z roszczeniem opisanym w art. 761 [5] §3 kc , które wygasło wobec upływu terminu ustawowego. Na tę konsekwencję Sąd Polubowny także nie zwrócił uwagi , co tym bardziej uzasadnia trafność oceny , że opisane wyżej skutki nie powinny Banku obciążać.

- oparcie go na stroniczej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego , tym samym doprowadzając do naruszenia zasady równoprawnego traktowania stron sporu,

- braków w zakresie konstrukcji pisemnych motywów rozstrzygnięcia z dnia 11 stycznia 2013r , wobec nie zawarcia w nich wyjaśnienia przyczyn dla których świadczenie uznane za usprawiedliwione zamknęło się kwocie 4 550 000 złotych , który to brak stanowił naruszenie § 37 ust. 3.1 Regulaminu SAK i G w brzmieniu obowiązującym w czasie rozstrzygnięcia sporu stron ,

Odpowiadając na skargę, jej przeciwnik , spółka (...) domagała się jej oddalenia oraz przyznania kosztów postępowania.

Przecząc trafności wszystkich podniesionych w skardze zarzutów wskazywała , że łącząca strony uprzednio umowa agencyjna uprawniała spółkę z W. do żądania świadczenia z tytułu prowizji , które powstaje w dacie jej zawarcia. Tytuł ten zachowuje aktualność także wówczas gdy umowa ustanie , niezależnie od przyczyn które taki skutek spowodowały o ile tylko zdarzenia rodzące , zgodnie z postanowieniami umownymi , uprawnienie do świadczenia prowizyjnego po stronie agenta , rzeczywiście zaszyły. Podnosiła , że zgodnie z postanowieniami umowy stron uprawnienie do prowizji po stronie(...)nie było ograniczone datą ustania umowy , a prawo do niej strony wiązały z okresem obowiązywania umów o karty kredytowe , które agentka zawierała z klientami na rachunek (...) SA i w jego imieniu.

Argumentowała , iż nietrafnie skarżący odwołuje się do oświadczenia spółki o zrzeczeniu się roszczenia albowiem dotyczyło ono roszczenia o innym źródle , a mianowicie nie wynikającego z tytułu należnej prowizji ale odszkodowania za konsekwencje finansowe naruszenia umowy agencyjnej przez Bank.

Przeciwniczka skargi odpowiadając zarzut dotyczący tego , że orzeczenie arbitrażowe zapadło w warunkach wcześniejszego dobrowolnego spełnienia świadczenia objętego żądaniem podnosiła , że ta dobrowolna zapłata sumy 6 350 000 złotych obejmowała inne rodzajowo świadczenie należne byłej agentce , a to świadczenie wyrównawcze nie natomiast z tytułu należnej i nie uiszczonej przez dającego zlecenie prowizji.

Przeczyła także by Sąd Polubowny dopuścił się naruszeń reguł proceduralnych a nadto podnosiła , że Bank zobowiązywał się do dostarczania dokumentów, pozwalających na ustalenie rozmiaru ilościowego świadczenia z tytułu prowizji za okres objęty żądaniem pozwu o których złożenie wzywała go już w czasie postępowania arbitrażowego na podstawie postanowień samej umowy.

Odpierała także zarzut sięgnięcia przez Sąd przy o orzekaniu do zasad słuszności , mimo braku upoważnienia stron, stojąc na stanowisku , że Sąd nie rozstrzygał w oparciu o nie , a normy prawa materialnego co było wystarczające dla orzeczenia o żądaniu przez nią sformułowanym.

Wyrokiem z dnia 24 czerwca 2013r Sąd Okręgowy w Krakowie skargę oddalił i zasądził od Banku (...) SA w K. na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w W. kwotę 7217 zł tytułem kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

Spółka z o. o. (...) w W. n dochodziła wobec Banku (...) SA w K. kwoty 9 571 193, 20 zł wraz z odsetkami z tytułu wynagrodzenia prowizyjnego w ramach wiążącej strony umowy agencyjnej. W wykonaniu swoich obowiązków umownych spółka (...) zawarła w imieniu Banku umowy kredytowe z 5 548 klientami , na łączną kwotę 9 508 770, 84 zł w ciężar kart kredytowych wydanych klientom. Agentka przekazała na rzecz Banku z tytułu spłaconych rat kredytów łączną sumę 11 969 658, 39 zł.

Uwzględniając dochodzone roszczenie w części Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie , rozstrzygnięciu którego strony poddały spory związane z zawartą umową agencyjną , wydał w dniu 11 stycznia wyrok , którym zasądził na jej rzecz od (...) SA kwotę 4 550 000 złotych wraz z odsetkami , a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Rozstrzygnął także o kosztach postępowania w ten sposób , że zasądził na rzecz spółki z W. od przeciwnika procesowego kwoty 2 000 zł tytułem opłaty rejestracyjnej oraz 69 670 zł z tytułu części poniesionej przez nią opłaty arbitrażowej i zniósł pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego.

Rozważania prawne rozpoczął Sąd Okręgowy od przedstawienia ram prawnych wyznaczających zakres kognicji Sądu Powszechnego rozstrzygającego skargę o uchylenie wyroku Sądu Polubownego, wskazując w szczególności na charakter orzeczenia w przypadku jej uwzględnienia oraz na to , że co do zasady, wykluczone jest aby Sąd przeprowadzał, w ramach postępowania wywołanego jej wniesieniem , ponowne badanie merytorycznej trafności orzeczenia Sądu Polubownego oraz tego czy podstawa faktyczna rozstrzygnięcia została przezeń prawidłowo ustalona.

Następnie, przechodząc do oceny poszczególnych , postawionych przez Bank orzeczeniu z dnia 11 stycznia 2013r zarzutów , ocenił , że żaden z nich nie może by uznany za usprawiedliwiony.

Analizując zarzut naruszenia klauzuli porządku publicznego zaakcentował , że wskazany wyżej zakres kognicji Sądu rozstrzygającego skargę uprawnia go jedynie do tego by dokonać analizy czy wynik sporu arbitrażowego, wyrok zasądający na rzecz spółki (...) od skarżącego kwoty 4 550 000 złotych , z tytułu świadczenia prowizyjnego , którego źródłem była umowa agencyjna łącząca strony , da się pogodzić z zasadami praworządności współżycia społecznego .

Dokonując analizy stanu faktycznego , który był podstawą sformułowania przez spółkę (...) roszczenia będącego przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Arbitrażowego uznał , że przyznanie powódce z tego tytułu zasądzonej kwoty nie może być uznane za niezgodne z tymi zasadami.

Wykluczył przy tym trafność zapatrywania Banku zgodnie z którym rozstrzygnięcie to oparte było na uznaniu , że jego zobowiązanie wobec spółki agenta miało charakter zobowiązania wieczystego. Wskazał , że przeczy takiemu jego charakterowi możliwość wypowiedzenia umów kredytowych zawartych na jego rzecz zarówno przez Bank jak i klientów / kredytobiorców/. Bez znaczenia także jest to , że w swoim rozstrzygnięciu Sąd Polubowny nie oznaczył terminu do jakiego spółce będzie świadczenie z tego źródła przysługiwać albowiem , będąc związany żądaniem i jego podstawą faktyczną, w ramach której okres za jaki świadczenia było dochodzone , został ściśle określony , był wolny od tego rodzaju oceny.

Zdaniem Sądu I instancji nie można uznać by o naruszeniu klauzuli porządku publicznego przemawiały także inne zarzuty Banku.

Fakt , że skarżąca zapłaciła dobrowolnie byłej agentce świadczenie wyrównawcze , wobec odmiennej od świadczenia prowizyjnego jego podstawy normatywnej nie mogła ta zapłata rodzić skutku w postaci oddalenia powództwa. Podobnie prawnie niedoniosłe było to że (...)zrzekła się roszczenia wobec dającej zlecenie skoro zrzeczenie to obejmowało jedynie świadczenie odszkodowawcze mające swoje źródło w ewentualnym naruszeniu przez Bank postanowień umownych nie natomiast to , którego powódka zdecydowała się dochodzić przed Sądem Polubownym.

Nie podzielił także Sąd zapatrywania skarżącej , że o trafności tego zarzutu decyduje uczynienie przez Sad Polubowny przesłanką rozstrzygnięcia inne roszczenie [informacyjne z art. 761 [5] §3 kc] , które przysługując spółce (...) przed wszczęciem sporu arbitrażowego wygasło w następstwie upływu terminu prekluzyjnego. Uznał bowiem , że była agentka była uprawniona do dowodzenia swojego roszczenia za [pośrednictwem wszelkich środków dowodowych.

Ocenił także , że również wysokość zasądzonej kwoty nie może stanowić podstawy do oceny , że orzeczenie objęte skargą narusza podstawowe zasady porządku prawnego.

Sąd Okręgowy dodatkowo podkreślił , że przeciwko uwzględnieniu tego zarzutu przemawia także i to , iż z motywów orzeczenia z dnia 11 stycznia 2013r wynika jakie przyczyny zdecydowały o tym , że Bank został uznany za odpowiedzialny za spełnienie świadczenia dochodzonego pozewem , w zakresie jaki ostatecznie został uznany przez Sąd Polubowny za uzasadniony , którego kompetencje do rozstrzygania sporu , świadome wszystkich odmienności od reguł rozstrzygania sporów przez Sąd Powszechny , strony uznawały.

Także żadnego z argumentów jakie Bank powołał dla uzasadnienia zarzutu naruszenia przez Sąd Arbitrażowy podstawowych zasad postępowania Sąd I instancji nie uznał za trafny.

Omawiając ten zarzut skonstatował na wstępie , że skarżący tych uchybień nie sygnalizował w postępowaniu arbitrażowym , co samo przez się stanowiło podstawę do ich nie uwzględnienia w ramach rozstrzygnięcia o skardze.

Tym nie mniej w dalszej części uzasadnienia dokonał jego oceny wyrażając stanowisko prawne o jego nietrafności . Wykluczył doniosłość argumentów o stronniczości w prowadzeniu postępowania rozpoznawczego przez arbitrów oraz nieuzasadnionego przerzucenia na Bank ciężaru dowodzenia rozmiaru należnego świadczenia prowizyjnego w sytuacji gdy (...) SA odmówił przedstawienia dowodów obrazujących wysokość prowizji (...)za okres istotny dla rozstrzygnięcia , przedstawiając różne przyczyny stojące temu na przeszkodzie. W takiej sytuacji uznał za trafne przyjęcie przez Sąd Polubowny za punkt wyjścia do oceny rozmiaru tego świadczenia szacunkowych wyliczeń prowizji przedłożonych przez powodowa spółkę , opartych na średnich z okresu bezpośrednio poprzedzających rozwiązanie umowy.

Jako nietrafny ocenił Sąd także argument , że Sąd Arbitrażowy zasądzając na rzecz powódki tylko część dochodzonego świadczenia sięgnął w sposób niedopuszczalny do zasad słuszności. W jego ocenie orzeczenie , którego dotyczy skarga nie zostało na nich oparte , a Sąd Polubowny nie miał obowiązku , wskazywania w uzasadnieniu podjętego rozstrzygnięcia normy na podstawie której dokonał ograniczenia wysokości świadczenia ostatecznie przyznanego spółce (...).

Podstawa rozstrzygnięcia o kosztach postępowania była norma art. 98 §1 kpc i wynikająca z niej dla rozliczeń stron z tego tytułu, reguła odpowiedzialności za wynik sprawy.

W apelacji od tego orzeczenia Bank (...) SA , zaskarżając go w całości , domagał się jego zmiany i w następstwie uwzględnienia skargi , uchylenia wyroku Sądu Polubownego z dnia 11 stycznia 2013 w sprawie SA 375/ 10, w całości.

Jako wniosek ewentualny sformułował żądanie uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

- naruszenia art.1205 §1 kpc w zw z art. 1206§2 pkt 2 kpc w następstwie wyrażenia oceny , iż wyrok Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie jest sprzeczny z podstawowymi zasadami porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej mimo , że prawidłowy jest wniosek przeciwny w konsekwencji tego , iż orzeczenie objęte skargą narusza zasadę autonomii woli stron stosunków zobowiązaniowych , zasadę zakazującą formułowania zobowiązań wieczystych oraz ochrony tajemnicy bankowej.

Zdaniem apelującego sprzeczność tego orzeczenia z tymi , uznawanymi przez apelanta za podstawowe, w rozumieniu klauzuli porządku publicznego zasadami , prowadzi do następujących konsekwencji, które nie dają się z nimi pogodzić :

1. Na skutek wydania kwestionowanego skargą orzeczenia Bank jest zobowiązany zapłacić świadczenie na rzecz byłej kontrahentki , w sytuacji , gdy źródło stanowiące jego podstawę już nie istnieje wobec uprzedniego skutecznego rozwiązania umowy. Tym samym Sąd Polubowny uczynił podstawą przyznania tego świadczenia na rzecz przeciwniczki skargi wykreowane przez siebie , na potrzeby rozstrzygnięcia zobowiązanie o charakterze wieczystym , co było niedopuszczalne ,
2. Żądanie zawarte w pozwie zostało uznane za w części zasadne mimo , że Bank zapłacił , przed wszczęciem sporu na rzecz powódki, dobrowolnie kwotę 6 350 000 złotych tytułem świadczenia wyrównawczego , który to fakt nie został przez Sąd Polubowny uwzględniony przy rozstrzygnięciu. Także Sąd Okręgowy nie rozważył bliżej charakteru tego świadczenia i jego znaczenia dla oceny poprawności wyroku objętego skargą ,

3. Świadczenie zostało przyznane mimo „że wcześniej powódka skutecznie zrzekła się go , a zarówno Sąd Arbitrażowy jak i Powszechny wadliwie uznały , iż zrzeczenie to nie obejmowało roszczenia z tytułu prowizji , które było przedmiotem sporu w sprawie SA 375/ 10 ,

4. Sąd I instancji nie dostrzegł , iż świadczenie zostało przyznane spółce (...) w oparciu o podstawę faktyczną zbudowaną na innym roszczeniu - informacyjnym - z art. 761 [5] § 3 kc , co było niedopuszczalne wobec wcześniejszego jego wygaśnięcia w następstwie n upływu terminu o charakterze prekluzyjnym dla jego dochodzenia.

- naruszenia art. 1184 § 2 kpc w następstwie uznania przez Sąd Okręgowy w motywach orzeczenia poddanego kontroli instancyjnej , iż norma ta dawała podstawę Sadowi Arbitrażowemu do dokonania miarkowania wysokości świadczenia należnego powódce spółce mimo , że przepis ten ma charakter ściśle procesowy, a nie materialnoprawny ,

- naruszenia art. 1193 kpc wobec wyrażenia przez Sąd I instancji oceny , iż Bank winien był sygnalizować w ramach postępowania polubownego uchybienia proceduralne Sądu , a nie czyniąc tego utracił możliwość skutecznego powoływania się na nie w ramach skargi , bez uwzględnienia tego , że uchybienia te mogły być przez skarżącego stwierdzone dopiero na etapie zapoznawania się z pisemnymi motywami orzeczenia z dnia 11 stycznia 2013r ,

- naruszenia art. 1205 §1 kpc w z. z art. 1206 §1 pkt 4 kpc wobec wyrażenia przez Sąd Okręgowy stanowiska prawnego zgodnie z którym orzeczenie Sądu Arbitrażowego nie narusza podstawowych zasad postępowania przed tym Sądem mimo , że :

1/ doszło do naruszenia reguł rozkładu ciężaru dowodzenia albowiem dysponując jedynie założeniami powódki w zakresie wysokości należnego jej świadczenia prowizyjnego dochodzonego pozwem Sąd przerzucił obowiązek wykazania jego wysokości na Bank.,

2/ Orzeczenie zostało oparte na zasadach słuszności mimo braku upoważnienia pochodzącego od stron , z pominięciem mających być zastosowanymi przepisów prawnomaterialnych. ,

3/ Przedwcześnie zostały wyciągnięte negatywne konsekwencje procesowe z faktu , iż skarżący odmówił przedstawienia dowodów pozwalających na ustalenie wysokości świadczenia prowizyjnego i skutek ten nastąpił mimo , że Bank nigdy nie był formalnie wezwany przez Sąd Polubowny by dokumenty takie przedstawić,

4/ Sąd Okręgowy wadliwie nie uwzględnił przy ocenie skargi tego , iż w ramach postępowania przez Sadem Polubownym miała miejsce wybiórcza i stronnicza ocena dowodów, a arbitrzy nie zachowali bezstronności w orzekaniu,

5/ Nie wziął pod rozwagę , że jedną z przyczyn odmowy przedstawienia dowodów przez Bank były wymogi zachowania tajemnicy bankowej , nie rozważając jej znaczenia dla sposobu postępowania skarżącego.

6/ Nie zwrócił dostatecznej uwagi , uznając zarzut oparty na normie art. 1206 §1 pkt 4 kpc za nietrafny , iż uzasadnienie objętego skargą wyroku jest lakoniczne i w szczególności nie wskazują na przyczyny , które zdecydowały o tym , iż świadczenie przyznane na rzecz spółki (...) ma właśnie taką a nie inną wysokość i dlaczego terminy początkowe naliczenia odsetek od kwot częściowych zostały przez Sąd Arbitrażowy oznaczone w sposób podany przezeń w sentencji orzeczenia objętego skargą,

- naruszenia art. 328 §2 kpc w następstwie uznania , że pisemne motywy rozstrzygnięcia Sądu I instancji są w istotnej części nieprzejrzyste i nieprecyzyjne , nie pozwalając na prześledzenie toku jego rozumowania.

W uzasadnieniu środka odwoławczego skarżący w istocie powtórzył tę samą argumentację na którą powoływał się w toku postępowania rozpoznawczego przed Sądem Okręgowym dla uzasadnienia skargi.

Odpowiadając na apelację spółka (...) wniosła o jej oddalenie jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz przyznanie od przeciwniczki procesowej kosztów postępowania apelacyjnego.

W swoim stanowisku przeciwniczka skargi także powtórzyła argumentację , która powoływała wcześniej , wykazując niezasadność skargi Banku.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny rozważył:

Środek odwoławczy Banku (...) SA nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu albowiem żaden z zarzutów na których został oparty nie może być uznany za usprawiedliwiony.

W pierwszej kolejności zauważyć trzeba , że apelacja skarżącego nie formułuje zarzutów dotyczących zgodności poczynionych przez Sąd niższej instancji ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego , poprawności oceny dowodów czy też kompletności ustaleń.

Dlatego też okoliczności , które Sąd Okręgowy uczynił podstawą wydanego przez siebie orzeczenia Sąd Apelacyjny , akceptując je , przyjmuje za własne.

Nie ma racji apelujący podnosząc zarzut naruszenia art. 328 §2 kpc.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury Sądu Najwyższego wypracowanym na tle wykładni tej normy skuteczne powołanie się na ten zarzut wymaga wykazania przez stronę , iż motywy orzeczenia poddanego kontroli instancyjnej są tak , w swojej wewnętrznej strukturze wadliwie , iż nie zawierają danych pozwalających na przeprowadzenie tej kontroli przez Sąd wyższej instancji. Nieco inaczej rzecz ujmując o naruszeniu tego przepisu, w sposób mający wpływ na wynik sprawy, można mówić tylko wówczas , gdy uzasadnienie orzeczenia Sądu I instancji jest tak dalece wadliwe , iż niemożliwym jest stwierdzenie , na podstawie analizy jego treści , czy prawo materialne i procesowe zostało przez Sąd prawidłowo zastosowane.

/ por. bliżej w tej materii stanowisko Sądu Najwyższego zawarte, w powołanych jedynie przykładowo, judykatach z 21 listopada 2001 , sygn. I CKN n185/01, zbiór Lex nr 52726, i z dnia 5 października 2005r, sygn. I UK 49/5, publ. Monitor Prawniczy z 2006 nr 4 s. 214 a także uwagi J. Krajewskiego w: Kodeks postępowania cywilnego - komentarz pod red. K. Piaseckiego i J. Jodłowskiego t. II s. 537/

Tego rodzaju zasadniczych wad motywy ocenianego wyroku nie zawierają , a kontrola jego merytorycznej poprawności jest możliwa. Wobec czego zarzut ten należy uznać za chybiony.

Analiza argumentów jakie apelujący Bank powołał dla uzasadnienia zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 1205 §1 kpc w zw z art. 1206 §2 pkt 2 kpc , prowadzi do konstatacji , iż są one tożsame z tymi jakie Bank już powoływał motywując samą skargę. Po wtóre daje ona podstawę do oceny , iż apelująca stawiając ten zarzut w istocie zmierza do tego by za pośrednictwem złożonego przez siebie tego szczególnego środka prawnego została przeprowadzona przez Sąd Powszechny merytoryczna kontrola poprawności zarówno ustaleń faktycznych jak samego rozstrzygnięcia wydanego przez Sąd Arbitrażowy. Tak bowiem należy odczytywać negowanie w zakresie tego zarzutu stanowiska Sądu I instancji o nie naruszeniu przez orzeczenie objęte skargą podstawowych zasad porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej i budowanie tej negacji na przedstawieniu własnej interpretacji postanowień umowy agencyjnej wiążącej strony, poszczególnych upewnień spółki (...) jako agenta Banku i znaczenie dla ich istnienia oświadczenia byłej agentki o zrzeczeniu się roszczenia oraz faktu dobrowolnej zapłaty przez na jej rzecz przed wszczęciem postępowania o sygnaturze SA 375/10 kwoty 6 350 000 złotych. Zgodnie z nią bowiem powództwo powinno być w całości oddalone, a jego uwzględnienie , nawet w takim zakresie, jak uczynił to Sąd Polubowny decyduje zdaniem skarżącego i apelującego o złamaniu przez wyrok tej treści podstawowych zasad porządku prawnego, identyfikowanych przez Bank jako zasada autonomii woli stron , nie powoływania zobowiązań o charakterze wieczystym czy też autonomii woli stron , zakazu za sadzania roszczeń wcześniej zaspokojonych wobec dobrowolnej zapłaty , takich które wygasły na skutek zrzeczenia się przez wierzyciela czy też uczynienia podstawą jego przyznania pośrednio innego roszczenia [informacyjnego] z którego jego beneficjentka - powódka- nie skorzystała odpowiednim czasie , w następstwie czego wygasło przed wszczęciem sporu rozstrzygniętego przez Sąd Polubowny.

Zgodnie z jednolitym poglądem zarówno Sądu Najwyższego jak i przedstawicieli nauki prawa procesowego w ramach rozpoznawania skargi o uchylenie orzeczenia Sądu Polubownego Sąd Powszechny, poza wyjątkami wskazanymi w ustawie, nie jest uprawniony do tego rodzaju kontroli czy też [tym bardziej] do wydania rozstrzygnięcia inaczej, niż uczynił to Sąd Arbitrażowy, kształtującego prawa i obowiązki stron sporu, który został poddany przez nie rozstrzygnięciu tego Sadu.

Ten wyjątek dotyczy sytuacji gdy tego rodzaju kontrola jest niezbędna dla oceny uwzględnianej, także z urzędu, niezgodności orzeczenia objętego skargą z podstawowymi zasadami porządku publicznego.

Nawet jednak w tym wypadku kontrola ta ma ograniczony zakres, który nie może przekraczać granic w jakich okaże się ona niezbędna dla weryfikacji orzeczenia objętego skargą przez pryzmat jego zgodności z klauzulą porządku publicznego. W tych też tylko granicach dopuszczalna jest analiza i ocena tego, w jaki sposób Sąd Polubowny zastosował prawo materialne.

Wykluczone jest badanie przez Sąd Powszechny czy orzeczenie nią objęte zostało oparte na prawidłowo ustalonych faktach oraz w jaki sposób i czy poprawnie Sąd Polubowny interpretował stosowane przez siebie normy prawa materialnego.

/ por. bliżej w zakresie poruszonych zagadnień stanowisko SN zawarte w judykatach z 8 grudnia 2006r, sygn. VCSK 321/06, zbiór Lex nr 322023 z 12 września 2007r, sygn. I CSK 192/07, powołane za zbiorem Lex nr 488970, a także wypowiedzi: A. Jakubeckiego w: Kodeks postępowania cywilnego - komentarz t V s 503 - 503, Wydawnictwo Wolters Kluwer Business, K. Piaseckiego w: Kodeks postępowania cywilnego - komentarz t III s.320 i n. oraz T. Erecińskiego w: Podstawy skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego s. 51 i n./

Kontrola orzeczenia w ramach oceny jego zgodności z klauzulą porządku publicznego dotyczy przy tym samej treści rozstrzygnięcia i nie mogą stanowić podstawy do stwierdzenia braku tej zgodności i wydania orzeczenia kasatoryjnego na skutek uwzględnienia, na tej podstawie skargi, zarzuty dotyczące sposobu postępowania przed Sądem Polubownym.

Ma to tę konsekwencję, że ocena ta wyczerpuje się w odpowiedzi na pytanie: czy wydane przez ten Sąd orzeczenie określonej treści da się pogodzić z podstawowymi zasadami porządku prawnego przez które rozumie się jako takie naruszenie norm prawa materialnego, które prowadzi do pogwałcenia zasad prawnoustrojowych Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa prawa wobec niemożności pogodzenia treści wyroku z naczelnymi zasadami danej gałęzi prawa czy pryncypiami ustrojowo - politycznymi i społeczno - gospodarczymi obowiązującymi w państwie.

Przy tym zakres wykładni pojęcia klauzuli porządku publicznego musi mieć charakter zawężający, prowadząc do uchylenia orzeczenia objętego skargą z powodu sprzeczności z normą art. 1206 § 2 pkt 2 jedynie wówczas, gdy jego treść prowadzi rzeczywiście i w sposób istotny do naruszenia podstawowych zasad tego porządku.

Stanowisko tu prezentowane ma swoje potwierdzenie w poglądach Sadu Najwyższego wyrażonych w zachowującym, co do zasady aktualność mimo częściowej zmiany treści przepisów, orzeczeniu z dnia 14 listopada 1960, sygn. IICR 1044/59, publ. OSPi Ka z 1961 nr 10 poz. 285, z 31 marca 2006r, sygn. IV CSK 93/05, powołanego za zbiorem Lex nr 490442, z 11 maja 2007r, sygn. I CSK 82/07, publ. OSNC z 2008 nr 6 poz. 64, z dnia 3 września 2009r, sygn. I CSK 53/09, powołanego za zbiorem Lex nr 5237154, oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 29 grudnia 2006, sygn. I ACa 1589/06, publ. zbiór Lex nr 307227/

Powyższe uwagi i oceny dają podstawę do stwierdzenia, że po pierwsze Sąd I instancji, a w konsekwencji także Sąd Apelacyjny w ramach rozstrzygania o skardze oraz oceniając apelację Banku (...) SA nie były uprawnione do ponownej analizy zarówno ustaleń faktycznych jaki sposobu w jaki - na jego podstawie - Sąd Polubowny zastosował normy prawa materialnego wydając rozstrzygnięcie objęte skargą, do której to oceny ich poprawności zmierza w istocie

Bank przedstawiając w ramach omawianego zarzutu własną wersję zarówno faktów jak interpretację doniosłych dla rozstrzygnięcia o roszczeniu spółki (...) przepisów prawa.

Po wtóre merytoryczna analiza sposobu ich zastosowania mogła mieć miejsce tylko o tyle o ile było to niezbędne dla oceny czy treść wyroku z dnia 11 stycznia 2011r w sprawie o sygnaturze SA 375/10 da się pogodzić z rozumianą w powyżej przedstawiony sposób klauzulą porządku publicznego. Analiza ta , wbrew zapatrywaniu wyrażonemu w apelacji prowadzi do wniosku , że orzeczenie zasądzające od skarżącego na rzecz byłej agentki kwoty 4 550 000 złotych wraz z odsetkami z tytułu świadczenia prowizyjnego, mającego swoje oparcie w zawartej przez strony umowie agencyjnej nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd II instancji podziela przy tym te wszystkie argumenty jakie powołał Sąd I instancji by uzasadnić ocenę o tej niesprzeczności. Ich powtarzanie jest w tym miejscu zbędne.

Nie ma racji apelujący podnosząc zarzut naruszenia przez orzeczenie Sądu Polubownego normy art. 1206 §1 pkt 4 kpc w następstwie nie zachowania podstawowych zasad postępowania przed tym Sądem.

Analiza akt postępowania w którym zapadło kwestionowane orzeczenie przeczy temu aby zarzuty Banku były usprawiedliwione. Nie sposób potwierdzić by postępowanie prowadzone przez arbitrów świadczyło o ich stronniczości czy też by dowody zgromadzone w sprawie były ocenione przez nich nieprawidłowo wobec wybiórczego ich doboru, czynionego go na niekorzyść strony pozwanej . Nie przemawia za taką oceną okoliczność , iż ostatecznie Sąd Polubowny uczynił podstawą określenia wysokości przyznanego świadczenia szacunkowe wyliczenia prowizji przedstawione przez spółkę (...). Wybór ten bowiem wynikał z całokształtu okoliczności związanych z przebiegiem postępowania w ramach którego Bank nie przeciwstawił tym wyliczeniom własnego , udokumentowanego ich określenia, a wobec wniosku powódki o złożenie tych wyliczeń oponował wskazując na liczne przeszkody w tym mające wynikać z normatywnego obowiązku zachowania tajemnicy bankowej , które uniemożliwiają uczynienie mu zadość. Trzeba przy tym zauważyć ,że takie stanowisko Banku nie było do końca konsekwentne gdyż pierwotnie nie wykluczał , po ścisłym określeniu ich rodzaju , przedstawienia ich czy to powódce czy to powołanemu przez Sąd biegłemu , przy tym nie uznawał wówczas w szczególności by przeszkodą ku temu był obowiązek zachowania tajemnicy bankowej / por. k. 448 akt SA 375/10 / , by następnie odmówić ich złożenia powołując kilka niezależnych wzajemnie od siebie przyczyn w tym wygaśnięcie roszczenia informacyjnego oraz wymagania związane z tą tajemnicą . / por. 455-457 tych akt/ Tego rodzaju zaniechanie z jego strony spowodowało , że arbitrzy ocenili , iż niemożliwym jest zasięgnięcie opinii biegłego postulowane przez spółkę (...) oraz że jedyną podstawą określenia wysokości świadczenia jest przedstawione przez powódkę wyliczenie sumy prowizji oparte na średniej z okresu bezpośrednio poprzedzającego ustanie umowy agencyjnej stron. Nie musząc się kierować regułami proceduralnymi obowiązującymi przed Sądem Powszechnym , na co strony przystały decydując się na poddanie rozstrzygnięcia sporu Sądowi Arbitrażowemu, byli uprawnieni do przyjęcia takiego założenia , sięgnięcie po które nie stanowi podstawy do uzasadnionego twierdzenia o naruszeniu przez oparty na nim wyrok normy art. 1206 §1 pkt 4 kpc.

Jego przyjęcie nie stanowi przy tym twierdzonego przez apelującą przerzucenia na Bank ciężaru dowodzenia wysokości świadczenia dochodzonego pozwem. Jego stanowisko bowiem w zakresie przedstawienia dowodów spowodowało jedynie to , iż materiałem na jakim zdecydował się opierać Sąd Polubowny , w tym zakresie , był ten przedstawiony przez stronę przeciwną.

Ma rację autorka apelacji gdy twierdzi , że skarżący nie miał możliwości podniesienia zarzutu dotyczącego naruszenia proceduralnego dotyczącego przyjętych konsekwencji zaniechania przedstawienia przez Bank dowodów jeszcze w toku postępowania przed Sądem Polubownym albowiem o nich dowiedział się skarżący dopiero z treści motywów samego wyroku. Tym mniej nie stanowi to dostatecznej podstawy do uznania ,że zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 1193 kpc jest zarzutem usprawiedliwionym.

Wyrażając stanowisko przeciwne apelujący pomija, że Sąd Okręgowy zwracając uwagę na nie podniesienie wówczas tego rodzaju zarzutów, w pisemnych motywach orzeczenia poddanego kontroli instancyjnej nie odstąpił jednak, w odwołaniu się do tego przepisu od ich oceny ale ją przeprowadził / por. stronę trzynastą uzasadnienia k. 126 akt /

Motywuując zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy normy art. 1184 § 2 kpc Bank zasadnie zauważa, że przepis ten, jako mający wyłącznie charakter proceduralny nie stanowi podstawy do dokonywania przez Sąd Polubowny w oparciu o te normę ograniczenia wysokości roszczenia o którym rozstrzyga.

Tym nie mniej nietrafnie powołuje zarzut jego naruszenia przez Sąd Okręgowy. Bliższa analiza pisemnych motywów orzeczenia poddanego kontroli instancyjnej uzasadnia bowiem wniosek prawny, iż nie był on podstawą, dla wyrażenia przez Sąd I instancji oceny zgodnie z którą Sąd Polubowny był uprawniony do dokonania miarkowania wysokości świadczenia przyznanego ostatecznie kwestionowanym wyrokiem na rzecz spółki (...).

Zaprobowana trafnie przez Sąd podstawą do wykorzystania tego mechanizmu przez Sąd Polubowny była ocena przezeń całokształtu zgromadzonych w sprawie dowodów oraz stanowisk stron w tym w szczególności tego, że [o czym była już mowa wyżej] jedynym dostępnym źródłem określenia wysokości świadczenia prowizyjnego były dane wskazane przez powódkę, oparte na średniej należności prowizyjnych wypłaconych agentce przez Bank w okresie bezpośrednio poprzedzającym rozwiązanie umowy agencyjnej. Te będące punktem wyjścia dla określenia świadczenia należnego spółce z W. dane, odniesione do całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności pozwalały na to by ostatecznie kwota 4 550 000 złotych została uznana przez Sąd Polubowny za należną powódce, a przy tym przez nią zaaprobowaną.

Nie można wobec tego podzielić także tego stanowiska apelującego zgodnie z którym Sąd ten, pomimo braku zgody stron oparł swoje rozstrzygnięcie na zasadzie słuszności, co miało stanowić naruszenie normy art. 1194 § 1 kpc. Podstawą wydanego orzeczenia były bowiem właściwe normy prawa materialnego.

Z podanych wyżej przyczyn w uznaniu apelacji za niezasadną Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 § kpc i wynikającej z niej, w zakresie rozliczenia ich pomiędzy stronami, zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota należna przeciwniczkę skargi od apelującego została ustalona na podstawie § 10 ust. 1 pkt 4 w zw z § 12 ust. 1 pkt.2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych [...] z dnia 28 września 2002r [jedn. tekst DzU z 2013 poz. 490]